

[Udenrigsministeren.]

sen af, at det var det mest hastende problem. Jeg har ikke sagt, at det ikke var et påtrængende problem, jeg har tværtimod sagt, at jeg ville se på alle disse forslag, som foreligger, og tage dem op, og jeg har nævnt, at jeg vil tage en forhandling med tobaksindustrien. Jeg har nævnt oplysningskampagnerne og nævnt, at jeg ville se på en række andre ting, så jeg ved ikke, hvor hr. Valbak får fra, at jeg har betegnet problemet som ikke påtrængende.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Gert Petersen* til udenrigsministeren:

„Agter regeringen at optage kontakt med den provisoriske regering i Bangla Desh med henblik på oprettelse af diplomatisk forbindelse med denne, eller vil regeringen i det mindste tilkendegive sin støtte til kravet om uafhængighed for Bangla Desh?“

Skriftlig begrundelse.

Den 16. november 1971 udtalte udenrigsministeren i FN: „Kun en politisk afgørelse, baseret på respekt for menneskerettighederne og folkets frit udtrykte vilje kan løse Østpakistan's problemer“. Disse ord gav anledning til bemærkninger fra pakistansk side, men det danske standpunkt opretholdtes.

Ud over denne tilkendegivelse har Danmark hidtil været tilbageholdende med henblik på konflikten inden for de hidtidige pakistanske grænser. Dette har været forståeligt ud fra den betragtning, at man burde undgå alt, der kunne skærpe krigsfaren på det indiske subkontinent. Også den prioritering, Danmark med rette har givet flygtningearbejdet, har vel påvirket regeringens holdning, således at den har indskrænket sig til en forsigtig, principielt udformet kritik af den pakistanske regerings politik.

Med udbruddet af åben krig mellem Indien og Pakistan er den væsentligste forudsætning for denne tilbageholdenhed bortfal-

det, og det er vel tvivlsomt, om der overhovedet længere er nogen basis for flygtningebistand, kanaliseret med den pakistanske regerings godkendelse.

Under alle omstændigheder er ét hensyn nu overordnet: at bidrage til, at krigen bringes til ophør. Men det kan ikke gøres, uden at „folkets frit udtrykte vilje“ i det hidtidige Østpakistan respekteres. Islamabadregeringens modstand herimod er den egentlige krigsårsag. Derfor er „mæglingsinitiativer“ i almindelig forstand, der blot sigter på genoprettelse af status quo ante bellum, lige så udsigtsløse, som de er umoralske. I stedet må det internationale samfund søge at overbevise Pakistan om, at anerkendelse af Bangla Desh som suveræn stat er en uomgængelig betingelse for genskabelse af fredelige tilstande på det indiske subkontinent.

Den danske regering kan yde et beskedent bidrag hertil ved i åbenhed at optage kontakt med den provisoriske regering i Bangla Desh med henblik på oprettelse af diplomatiske forbindelser mellem de to stater. Subsidiært kan den danske regering officielt udtale sin støtte til kravet om uafhængighed for Bangla Desh.

At dette vil være moralsk rigtigt, vil næppe nogen benægte. Desværre er det moralsk rigtige ikke altid politisk meningsfuldt. Men det er det i denne situation, idet skridt af denne art fra det internationale samfund uundgåeligt vil påvirke regeringen i Islamabad. Bør Danmark — meget gerne sammen med de øvrige nordiske lande — ikke være blandt de stater, der som de første udløser sådanne skridt?

Formanden: Spørgsmålet vil på udenrigsministerens vegne blive besvaret af statsministeren.

Gert Petersen: Spørgsmålet er blevet aktualiseret, siden det blev stillet, derved at Indien — jeg tror dagen efter, at spørgsmålet var stillet — anerkendte Bangla Desh. Spørgsmålet er bevidst forsigtigt formuleret